

BRAĆA LAICI U REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA KAO SAMOSTALNI ĐAKONI

Od 22. do 24. listopada 1965. održan je u Rimu međunarodni kongres za proučavanje problema o obnovi đakonata pod naslovom „*Đakon u Crkvi i u današnjem svijetu*“. Jedan od trojice kardinala koji su predsjedali kongresu bio je zagrebački nadbiskup dr Franjo Šeper. On je tom prigodom održao za učesnike kongresa službu Božju na grobu svetih đakona Stjepana i Lovre.

Sv. Otac Pavao VI rekao je u govoru na kraju tog kongresa: „*Tko ne vidi kako bi značajnu važnost mogao zadobiti đakonat u Crkvi i u današnjem svijetu? . . . Sada je vrijeme da se koncilске odluke provedu u djelo. Neka sveti Stjepan, sveti Lovro i svi sveti đakoni bdiju nad svima koji se pripremaju na ovu službu*“.

Za vrijeme rimskog kongresa pokazala se u nekim točkama jednoglasnost svih koji su se bavili ovim pitanjem. Evo suštine onoga u čemu se svi slažu:

— Đakonat pripada sakramentu svetog reda. Đakon je član crkvene hijerarhije. Uspostava đakonata kao posebne i stalne službe značit će bogatiji rascvat crkvenog života. Đakon nije neki nadomjestak svećenika, neki polusvećenik, već ima svoju posebnu službu. Tri su stepena crkvene službe: biskup, svećenik i đakon. Đakoni moraju imati volju da doživotno ostanu đakoni, a ne da teže za svećeničkom službom. To bi bilo opasno da se đakonska služba opet izgubi na štetu Božjeg naroda.

Opće je uvjerenje da je u početku obnove samostalne đakonske službe potrebno oprezno postupati, promatrati poteškoće i uspjehe, te birati prikladna sredstva kako bi služba đakona doista bila na korist Crkvi. Očigledno je da će prvi samostalni đakoni privlačiti na sebe opću pažnju. Njihovi uspjesi će nas življe oduševljivati, a neuspjehe ćemo pažljivije kritizirati. Vrlo mnogo poteškoća stoji na putu obnove đakonata, bilo da pomišljamo na oženjene, bilo na neoženjene đakone.

Čini mi se da u provođenju ove obnove treba poći najjednostavnijim, najlakšim i najsigurnijim putem. U tu svrhu iznosim pred našu javnost na razmišljanje prijedlog da se ova obnova ZAPOČNE U REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA S BRAĆOM LAICIMA.

Za vrijeme svetog Jeronima nametnulo se pitanje: — *Je li prikladno da se redovnici zareda za svećenike?* To je pitanje riješeno pozitivno, i redovnici - svećenici mnogo su doprinijeli napretku Crkve.

Mislim da nas iza drugog Vatikanskog koncila mora zanimati pitanje: — *Je li prikladno da se redovnici zareda za đakone?*

Što se tiče *k a r i t a t i v n e* službe đakona, braća laici u mnogim redovničkim zajednicama već vrše tu službu: poslužuju svećenike i drugu braću, dvore bolesnike, brinu se za siromahe, vrše službu vratara i svakodnevno imaju prigodu da mnogima „otvore vrata milosrđa“. Zašto im se ne bi omogućilo da dobiju sakramentalno posvećenje i sakramentalne milosti za vršenje te službe koja je često vrlo naporna i neugodna? Zašto se ne bi omogućilo da se uključe u apostolat i pastorizaciju, npr. da završe katehetski tečaj i pomažu u katehizaciji?

A što se tiče *liturgijske* službe đakona, treba skrenuti pažnju na dvije značajne odredbe svetog sabora. Jedna je iz konstitucije o liturgiji: „*U liturgijskim obredima neka svatko, bio služitelj ili vjernik, vrši svoju službu i čini samo ono i sve ono (solum et totum id agat) što na nj spada*“ (br. 28). — Druga je odredba iz konstitucije o Crkvi, a odnosi se na sudjelovanje u presv. Euharistiji: „*Imajući udio u euharistijskoj Žrtvi, izvoru i vrhuncu cijelog kršćanskog života, prinose (članovi Crkve) Bogu božansku žrtvu i sebe s njom. Tako svi bilo s prinosom, bilo sa svetom pričešću izvršuju svoj udio u liturgijskom činu, ne svi jednako, nego neki na jedan, neki na drugi način (non promiscue, sed aliter)*“ (br. 11). — Iz navedenih odredaba je očito da sveti službenici kod bogoslužja moraju vršiti upravo svoju službu a ne drugu. Međutim službu đakona kod svećanih obreda danas u većini slučajeva obavljaju svećenici. U samostanskim crkvama vrši se svećano bogoslužje kod kojega netko mora vršiti službu đakona, a đakona uopće nema. Neskladno je da svećenik kod bogoslužja nastupa kao đakon. Ako već sudjeluje kod Mise drugog svećenika, dolikuje da koncelebrira.

Osim toga dobro se je ovdje sjetiti da je sveti sabor u liturgijskoj konstituciji donio odluku: „*Neka se providi da neke sakramentale mogu dijeliti i prikladni laici*“ (br. 79). Ne znam da li će se, barem za koje vrijeme, naći prikladniji laici nego što su braća laici u redovničkim zadru-

gama. A ako ih se već odredi da dijele sakramentale, nije li onda prikladno da se pomišlja mogu li se rediti za đakone?

U dekretu o redovnicima drugi Vatikanski koncil traži da se, koliko je god više moguće, dokinu razlike među pojedinim grupama u redovničkim zajednicama. Razlika među klericima i laicima jedna je od najupadnijih razlika. Možda bi upravo mogućnost da braća laici mogu biti zaređeni za đakone i tako postati klerici vidno umanjila razliku.

Uvjeren sam da bi đakonsko sakramentalno posvećenje povećalo oduševljenje redovnika za službu Gospodnju i da bi se mladost više zagrijavała za taj poziv.

* * *

Radošću nas ispunja obnova Crkve na svim područjima njezina života. Vjerujem da ćemo doživjeti radost radi intenzivne i ekstenzivne obnove svetih služba u Crkvi. Vjerujem da je i sadašnji čas crkvene povijesti čas na kojem se ispunjaju riječi završetka knjige proroka Izaije:

„Kad to vidite, obradovat će se vaše srce, i tijelo će vaše procvasti kao mlada zelen, jer ćete upoznati da je ruka Gospodnja na njegovim službenicima... Tada će se dovesti sva vaša braća iz svih naroda kao dar za Gospodina na konjima, na kolima, na nosiljkama, na mazgama i devama k svetoj gori mojoj onako kao što prinose sinovi Izraelovi dar u čistoj posudi u kuću Gospodnju, a ja ću od njih izabrati za sebe svećenike i levite, govori Gospodin“ (Iz 66, 14, 20—21).

Gospodin će izabrati sebi ne samo svećenike nego i levite - đakone iz svih naroda.

Izabrat će levite - đakone i iz našeg naroda.

Hoće li redovnici - đakoni biti među prvima?

Dr o. Jure RADIĆ

Crkva zna da je radi više razloga združena s onima koji su kršteni, nose kršćansko ime, a ne ispovijedaju potpunu vjeru ili ne drže jedinstvo zajednice s Petrovim nasljednikom.

II Vat. sabor